

Impulsado pola «Mesa pra Defensa del Galego de Asturias»

Publicado en Eilao o primeiro libro escrito en galego de Asturias

«El xabaryl que quería engalar», de Francisco Xabier Frías Conde é o primeiro libro que se publica en galego de Asturias. O libro sae á luz dentro dunha colección de literatura infantil

que, baixo o nome de «Castelo das letras», pon en marcha a «Mesa pra Defensa del Galego de Asturias e da Cultura da Comarca» a fin de contribuir ó proceso de normalización lingüística.

FRANCISCO ALONSO

VIGO

Enfocada cara ós máis pequenos, a colección «Castelo das letras» constitúe o primeiro intento da «Mesa para Defensa del Galego de Asturias» (MDGA) de aportar «el seu grao de area al proceso de normalización lingüística en Asturias e particularmente na Asturias de fala galega», adicando parte dos froitos dos seus esforzos á recuperación cultural dos rapaces.

O primeiro título publicado na colección é «El xabaryl que quería engalar e outros relatos», de Xabier Frías Conde. O libro consta de tres contos escritos en galego de Asturias e un último relato que está redactado en galego oriental, fala propia dos concellos de Taramundi e Santiso de Abres e de parte dos da Veiga, Vilanova e Santalla de Ozcos, Grandas e Ibias).

A MDGA manifesta, ademais, que os vindeiros títulos que sexan editados nesta colección estarán escritos tamén en galego de Asturias e en galego oriental.

«El xabaryl que quería engalar e outros relatos» é, para os responsables da súa publicación, un estoupido de imaxinación, sensibilidade e dozura con lixeiros asomos de tristura, froito, sen dúbida, dunha xenética señadade.

Os catro relatos de que consta o libro son: «El xabaryl que quería engalar», «Historia de dous ventos», «El xardinero, a princesa e el dragón», e «Benito fai novas amistades», sendo este último o que está escrito en galego oriental.

O autor do libro, Xabier Frías Conde, é membro da «Mesa pra Defensa del Galego de Asturias e da Cultura da Comarca», pedagogo, filólogo, oriundo do Valledor nos límites de Allande con Ibias, Negueira de Muñiz e Grandas de Salime. Xabier Frías Conde é tamén un profundo estudioso do galego da súa terra.

Para Benigno Gernández Braña, médico e presidente da «Mesa pra Defensa del Galego de Asturias e da Cultura da Comarca», a aparición do libro marca un fito na adormecida cultura do occidente asturiano, zona que eles denominan «Nosa Terra». O presidente da MDGA sinalou que coa aparición de «El xabaryl que quería engalar e outros relatos» a súa

organización principia unha nova etapa, na que sen se desviar para nada da súa liña reivindicativa, reconducirá unha parte das súas forzas e dos seus esforzos a traballos editoriais como xeito imprescindibile no «proceso de mentalización das nosas xentes no noso feito lingüístico diferencial inda que sempre dentro da pluralidade cultural do Principado de Asturias».

A «Mesa pra Defensa del Galego de Asturias» constituíuse en xaneiro de 1989 a partir do grupo «Eilao», que tiña como obxectivo a defensa lingüística, ecolóxica e etnográfica da comarca occidental de Asturias.

Un dos fitos da MDGA foi a elaboración das normas ortográficas do galego de Asturias, de recente publicación.

A MDGA estivo subvencionada pola Xunta de Galicia durante o goberno de González Laxe, e foille retirada a subvención co goberno Fraga pola conflictividade que supuña nas relacións co goberno asturiano e pola oposición deste goberno ó plan de autovías para Galicia perseguido polo actual presidente da Xunta.

Noutros territorios exteriores de fala galega existen agrupación semellantes para a defensa da lingua galega. A «Mesa» do Bierzo foi constituída no ano 1988 e a zamorana na primavera de 1989.

► A aparición do libro marca un fito na adormecida cultura do occidente asturiano